

**UCHWAŁA NR III/20/2018
RADY GMINY RADZIŁÓW**

z dnia 21 grudnia 2018 r.

**w sprawie aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Radziłów na lata 2016 –
2023**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.) w związku z art.16b i art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. W załączniku do uchwały Nr XVII/112/16 z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Radziłów na lata 2016-2023 Rozdział II.2 otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Radziłów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Zbigniew Mroczkowski

II.2 HARMONOGRAM REALIZACJI STRATEGII na LATA 2019-2021

TENDENCJE I PROGNOZY OBSZARÓW SPOŁECZNYCH

Zgodnie z zaplanowanym systemem aktualizacji strategii „część programowa: cele, kierunki działań, harmonogram będzie poddawana przeglądowi i aktualizacji raz na trzy lata” (str. 43).

W listopadzie 2018 roku Koordynator Strategii – GOPS Radziłów dokonał przeglądu kierunków działania oraz analizy prognoz i tendencji zmian obszarów społecznych, w zakresie objętym strategią, zgodnie ze sposobem wdrażania i monitorowania strategii. Ocena opracowana na podstawie OZPS (oceny zasobów pomocy społecznej) oraz danych GUS wraz z podsumowaniem, jest podstawą do planowania zmian z harmonogramie strategii.

OZPS ma ułatwić podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w obszarze spraw społecznych w kolejnym okresie. Do powyższych kwestii należy wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwianie im przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Istotne znaczenie mają tu także kwestie związane z polityką rynku pracy, ochroną zdrowia oraz polityką mieszkaniową i oświatą.

TENDENCJE I PROGNOZY

W gminie Radziłów w roku 2017 roku nastąpił kolejny spadek liczby mieszkańców w porównaniu z rokiem 2016. W roku 2017 liczba zamieszkujących gminę osób to 4 804 , natomiast w 2016 roku gminę zamieszkiwało 4 813 osób. W grupach wiekowych największy spadek odnotowano w wieku produkcyjnym (18-60/65 lat) w roku 2017 zamieszkiwało gminę tylko 2 980 osób w tej grupie wiekowej, wzrosła liczba dzieci (w wieku 0-17 lat) do 867 osób, powoli wzrastała grupa osób starszych (pow. 60 i 65 roku życia), liczba ta wynosiła w roku 2017 już 957 osób.

ROK 2017 STRUKTURA MIESZKAŃCÓW

wiek	% mieszkańców	tendencja	liczbowo 2016-2017
0-17	18 %	↑	+ 24
18-60/65	62 %	↓	- 40
Pow. 60/65	20 %	↑	+ 7

Odpowiedzią na taką strukturę i tendencję grup wiekowych musi być polityka lokalna na rzecz dalszego wspierania liczby urodzeń oraz zapewnienia dostępności do usług.

Gmina Radziłów w obszarze infrastruktury społecznej dla grup wiekowych mieszkańców kontynuowała prowadzenia 4 przedszkoli/oddziałów przedszkolnych dla 110 dzieci. Nie funkcjonowały świetlice dla dzieci i młodzieży ani kluby seniora.

Wśród świadczeń pomocy społecznej udostępniano:

- posiłki dla 294 dzieci oraz 290 stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych dla uczniów,
- usługi opiekuńcze dla 16 niesamodzielnych osób oraz odpłatność za pobyt 4 osób w DPS .

Wzrastają potrzeby osób starszych, niesamodzielnych, niepełnosprawnych i wydatków związanych ze wsparciem osób lub opłatą za ich pobyt w domach pomocy społecznej. W roku 2017 był to znaczny wzrost budżetu pomocy społecznej ,w stosunku do roku 2016, o około 30%. Plan GOPS przewiduje jeszcze wzrost tych wydatków.

Zjawisko to odzwierciedla trudności systemu opieki zdrowotnej, brak środków finansowych w rodzinach na systematyczne leczenie, ale również wskazuje na niską edukację zdrowotną ludności. Utrzymuje się duże zapotrzebowanie na pomoc w formie usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych i specjalistycznych w miejscu zamieszkania. Należy więc liczyć się z prognozą, iż w przyszłości koszty związane z zabezpieczeniem potrzeb mieszkańców w tym zakresie będą wzrastały. Zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej będzie rosło w szczególności wśród osób w wieku poprodukcyjnym.

Wskazane jest rozpoznanie potrzeb rodzin, związane z dietnością i opieką nad dziećmi do 3 roku życia, gmina dotąd nie prowadzi żłobków i nie zatrudnia opiekunów dziecięcych.

W grupie bezrobotnych odnotowano w roku 2017 znaczący spadek; z 201 osób pozostających bez pracy w roku 2016 do 159 osób w roku 2017. Niestety nadal osoby długotrwale bezrobotne stanowią największą grupę wśród pozostających bez pracy – jest to 62% osób (98 osób w gminie). Powinno to znaleźć odzwierciedlenie w planowanych działaniach społecznych, ekonomii społecznej i aktywnej integracji prowadzonej przez GOPS we współpracy z PUP i organizacjami lokalnymi.

Odpowiedzią na te trudności obszaru bezrobocia mogą być wspólne projekty samorządu gminy z LGD Biebrzański Dar Natury.

Odczuwalny problem rodzin i osób bezrobotnych skłaniał nadal do korzystania z pomocy społecznej w roku 2017 -70 rodzin. Wśród grup korzystających z pomocy społecznej jest to druga pod względem liczebności grupa.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radziłowie współpracował z Powiatowym Urzędem Pracy w Grajewie przy organizowaniu prac społecznie użytecznych dla 4 osób w roku 2017, sporządzał wykaz podopiecznych długotrwale bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej jako kandydatów do wykonywania takich prac w placówkach gminy.

Gmina Radziłów realizuje proces zrównoważonego rozwoju, mający na celu poprawę życia mieszkańców i troskę o środowisko naturalne przy wykorzystaniu środków pomocowych z programów unijnych i krajowych.

Na terenie gminy zarejestrowano w roku 2017 wg GUS 176 podmioty gospodarki narodowej oraz 264 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, tendencja ta utrzymuje się. Wśród podmiotów dominują przedsiębiorstwa o charakterze rolniczym, przemysłowym i budowlanym. Rolnictwo i leśnictwo pełni ważną rolę w życiu mieszkańców gminy, zapewnia miejsca pracy.

Z danych OZPS wynika spadek osób i rodzin, korzystających z pomocy społecznej ora spadek liczby wypłacanych świadczeń finansowych, w roku 2016 z pomocy korzystało 1044 osoby, zaś w roku 2017 już 955 osób.

Wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2017 roku dominowały:

1. problem ubóstwa, który dotykał w roku 2017- 182 rodziny,
2. bezrobocia wśród 70 rodzin,
3. potrzeby ochrony macierzyństwa i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dotykała 47 rodzin, zaś
4. niepełnosprawność oraz długotrwała choroba była dominującą trudnością dla 30 rodzin.

PODSUMOWANIE:

- Ważna jest realizacja aktywnych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób ubogich i bezrobotnych poprzez realizację projektów współfinansowanych przez EFS oraz programów osłonowych w zakresie pomocy społecznej.
- Należy utrzymywać dobre tendencje na rynku pracy oraz wzmacniać je działaniami wspólnymi z gminami sąsiedzkimi w ramach LGD Biebrzański Dar natury, w tym między innymi poprzez przedsięwzięcia: Programy Aktywności Lokalnej, Usługi reintegracji społeczno-zawodowej oraz

wsparcia zatrudnienia, wsparcie przedsiębiorczości, wsparcie na rzecz lokalnych produktów, Rozwój Infrastruktury integracji społecznej i aktywizacji zawodowej i wzmocnienie kapitału społecznego.

- Uwagę należy zwrócić na kwestię związane z długotrwałą i ciężką chorobą, niepełnosprawnością oraz zwiększonym zapotrzebowaniem na usługi na rzecz osób niesamodzielnych. Problem ten związany jest ze starzeniem się społeczeństwa gminy oraz problemami zdrowotnymi. W celu kontynuacji realizowanych zadań i podejmowania nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych niezbędne jest systematyczne analizowanie potrzeb i wnioskowanie o zabezpieczenie środków.
- Rodziny korzystające z pomocy społecznej są najczęściej wieloproblemowe. W związku z tym, jest większe zapotrzebowanie na wzmożoną pracę socjalną oraz wsparcie rodziny, dodatkowe specjalistyczne doradztwo i terapię, nowe formy pracy z rodziną.
- Kontynuować należy zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych, w tym poprzez zatrudnienie asystenta rodziny.

Prezentowane tendencje i prognozy zostały uwzględnione w planowanym harmonogramie działań strategicznych

2. HARMONOGRAM REALIZACJI STRATEGII NA LATA 2019-2021

Nr	NIEZBĘDNE KIERUNKI DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI/MIERNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY	RAMY FINANSOWE
I CEL ROZWÓJ RYNKU PRACY I POMOC OSOBOM BEZROBOTNYM				
Nr	NIEZBĘDNE KIERUNKI DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY	RAMY FINANSOWE
6.	Działania edukacyjne dla osób prowadzących działalność rolniczą, agroturystyczną.	Ilość inicjatyw i projektów. Liczba partnerstw zawiązanych.	PUP Grajewo, GOPS, Urząd Gminy, instytucje pomocowe,	Budżet samorządu gminy, GOPS, środki zewnętrzne, w tym LGD -środki EFS, EFRR, PROW.
7.	Wspieranie form zatrudnienia i terapii osób niepełnosprawnych.	Liczba wspartych osób niepełnosprawnych. Uruchomienie i prowadzenie PAL-programu aktywności lokalnej.	instytucje edukacyjne, organizacje pozarządowe i kościelne, LGD Biebrzański Dar Natury	
8.	Wprowadzanie instrumentów aktywnej integracji.	Liczba szkoleń, warsztatów dotyczących wiedzy i umiejętności ekonomiczno-gospodarczych.		
9.	Wprowadzanie działań i usług ekonomii społecznej	Liczba inicjatyw aktywnej integracji i aktywności lokalnej.		
12.	Wsparcie przedsiębiorczości i aktywności lokalnej.	Liczba inicjatyw skierowanych do przedsiębiorców		

CEL II WZMOCNIENIE RODZIN I OSÓB NAJSŁABSZYCH

3.	Tworzenie partnerstw z kościołem i instytucjami pracujących na rzecz ubóstwa i wspierania osób starszych, niepełnosprawnych.	Liczba działań i partnerstw.	Instytucje kultury i edukacji, GOPS, Urząd Gminy, instytucje pomocowe, organizacje pozarządowe i kościelne, LGD Biebrzański Dar Natury	Budżet samorządu gminy, GOPS, środki zewnętrzne, w tym LGD -środki EFS, EFRR, PROW.
4.	Zwiększenie dostępu do usług specjalistów, w tym terapeutycznych.	Liczba usług/świadczeń/wydarzeń w istniejących ośrodkach. Liczba nowych usług.		
9.	Propagowanie zdrowego stylu życia, edukacja prozdrowotna dla osób starszych.	Liczba wydarzeń edukacyjnych.		
14.	Rozwijanie systemu opieki nad starszymi i przewlekle chorymi mieszkańcami.	Wzrost liczby inicjatyw i usług na rzecz osób zależnych w środowisku.		
11.	Zapewnienie dostępności do pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, logopedycznej, korekcyjnej, asystenckiej i innych wynikających z potrzeb mieszkańców gminy.	Wzrost dostępności do usług, liczba usługodawców. Realizacja pracy asystenta rodziny.		

CEL III ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO, EDUKACJI I KULTURY W GMINIE

3.	Organizacja imprez sportowych, kulturalnych i artystycznych, w tym dla dzieci i młodzieży.	Liczba wydarzeń i imprez na rzecz dzieci i młodzieży.	Instytucje kultury i edukacji, GOPS, Urząd Gminy, instytucje pomocowe, organizacje pozarządowe i kościelne, LGD Biebrzański Dar Natury	Budżet samorządu gminy, GOPS, środki zewnętrzne, w tym LGD -środki EFS, EFRR, PROW.
4.	Rozwój form spędzania czasu wolnego opartego na potencjale szkoły i środowiska.	Liczba usług czasu wolnego dla zróżnicowanych grup społecznych w gminie.		
5.	Poprawa dostępności i jakości (rozbudowa) infrastruktury edukacyjnej, cyfrowej, sportowej i kulturalnej.	Nowa infrastruktura gminna.		
12.	Wykorzystanie nowego okresu programowania EFS do realizacji lokalnych usług, rozwoju organizacji, grup.	Liczba projektów i działań realizowanych wspólnie z LGD.		

Realizacja Strategii odbywać się będzie również poprzez wdrażanie zadań, zgodnie ze wskaźnikami zapisanymi w:

- Gminnym Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminnym Programie Wspierania Rodziny,
- Gminnym Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,
- Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Biebrzański Dar Natury na lata 2015-2020,

a także przez inne niezbędne, dostosowane do zgłaszanych/diagnozowanych potrzeb, programy i projekty, mające na celu pomoc mieszkańcom gminy, grupom i społecznościom.